

Modul 6 – Ferske musikanter i samspill

Av Birgitte Grong

Innledning.....	2
Samspill fra dag én	2
Musikalske og sosiale ferdigheter	2
Gode vaner	2
Konsentrasjon.....	3
Musikalske ferdigheter og progresjon	4
Metoder og progresjon i praksis	4
Musikkens grunnelementer som metode	4
Gehör og noter	7
En ting om gangen.....	7
Learning by doing	7
Læring gjennom lek og aktiviteter.....	8
De første ukene i samspillet	8
Repertoar.....	9
Valg av repertoar.....	9
Konserter og fremføringer	9
Praktiske forberedelser	9
Samarbeid med hovedkorpset	10
Eldre nybegynnere	10
Referanser	10

Innledning

Lett kribling i magen. Store øyne som lyser forventningsfullt. Små fingre som glir over instrumentet, og spede og ukjente toner som strømmer ut i rommet... Slik innledes Norges Musikkorps Forbunds handlingsplan *Fremtid med musikk i fokus* (2014-2018). Tenk å få være med på den spennende starten i en musikants liv! Som aspirantdirigent står du foran en gjeng med uerfarne musikanter, og du spiller en stor og avgjørende rolle i å forme musikanten.

Du må tilegne deg spesifikk kunnskap og skaffe deg riktige verktøy for å kunne lede en aspirantgruppe fra å være ganske uvitende, til å bli kunnskapsrike musikanter. I dag er det større fokus enn tidligere på hvor avgjørende de første årene i korpset er for musikanten.

Alle trenger å oppleve mestring, utvikling, trivsel og stolthet. Kan du bidra til dette gjennom tilpasset opplæring for dine ferske musikanter, er det store muligheter for at korps blir en livslang hobby. Ta oppgaven alvorlig, velg kvalitet i undervisningen fra dag én og få styret til å forstå viktigheten av aspirantperioden. Behold musikantenes nysgjerrighet og lek med. Du kan bidra til at de elsker å musisere, og du kan gi dem noe stort de vil ha glede av resten av livet.

Samspill fra dag én

Samspill fra dag én regnes som et suksesskriterium for skolekorps (Dirigentnettverket 2013-2015). Instrumentalundervisningen er viktig, men for ferske musikanter er kanskje samspillet hovedgrunnen til at de i det hele tatt meldte seg inn i korpset. En av årsakene til frafall det første året kan være at musikantene ikke får det korpsfellesskapet de ønsket fra begynnelsen, men starter med en periode med kun instrumentalundervisning.

Aspirant- og juniorperioden varierer i tid, benevnelser og organisering fra korps til korps. Det er dermed ulikt hva musikantene rekker å lære før de skal inn i hovedkorpset. Periodens lengde henger ofte sammen med hvor mange medlemmer korpset har. Større korps har gjerne en lengre aspirantperiode enn mindre korps. Uansett hvor lang tid musikantene har til å forberede seg til hovedkorpset, er det viktig å legge en plan for overgangen sammen med hovedkorpsdirigenten. Se mer om opplæringsløp og overganger i modul 1.

Musikalske og sosiale ferdigheter

I aspirant- og juniorkorpset er det mye som skal læres. Instrumentale ferdigheter og samspill er viktig, men musikantene skal også lære hvordan de skal oppføre seg på øvelsen, hvordan de innretter seg i fellesskapet, og hvordan de gjør seg klar til øving.

Ett vesentlig mål for perioden bør være at musikanten mestre instrumentet på et grunnleggende nivå. Lag deg en plan for hva musikantene skal kunne etter å ha spilt i ett, to og tre år. Det er ikke sikkert planen kan gjennomføres, men da har du et utgangspunkt for kommunikasjonen med hovedkorpsdirigenten og instrumentallærerne. Musikantene lærer i individuelt tempo, og instrumentalundervisningen bør sikre at de får en balanse av utfordringer og repetisjoner. Undervisningen må tilpasses hver enkelt muskant, slik at du kan geleide dem fra de første famlende tonene til det store musikalske felleskapet.

Gode vaner

Gode, innøvde rutiner får mye til å gå av seg selv. Musikantene må lære seg å sitte på stolen, slå opp notestativet, holde orden på instrument og noter, og vite når de kan snakke og ikke snakke. Alt dette gir bedre og mer fokuserte øvelser og bør læres før musikantene skal inn i hovedkorpset. For enkelte

musikanter går dette helt naturlig, for andre tar det lengre tid å lære. Sørg for at du setter av tid til dette i korpshverdagen.

For at musikanten skal kunne være organisert, må du gi en del informasjon. Musikanten lurer kanskje på:

- Hva gjør jeg når jeg kommer på korpsøvelsen?
 - Hvor skal jeg pakke opp?
 - Hva skal jeg gjøre klart?
 - Hvor sitter jeg?
- Hvordan skal jeg oppføre meg på øvelsen?
 - Hvilke regler gjelder?
 - Når kan jeg spille og når kan jeg prate?
- Har vi pause?
 - Hvem bestemmer når den er?
 - Hva kan jeg gjøre i pausen?
- Hvordan behandler jeg instrumentet?
- Hva gjør jeg når øvelsen er over?
 - Hvem rigger ned hva?

Spørsmålene kan virke banale, men for mange musikanter er dette ny kunnskap. Hvis korpset ditt mestrer dette, får det stor innvirkning på hvor effektive øvelsene blir, og hva musikantene lærer.

Konsentrasjon

Konsentrasjon er fundamentet for læring, og konsentrasjonsevnen påvirkes av barnets totale livssituasjon. Trygge barn lærer lettere enn ansente barn, og trivsel er derfor viktig. Bli kjent med barnet, vær deg selv og se alle! Konsentrasjon henger sammen med forståelse og motivasjon. Hvis du mister musikantenes oppmerksomhet, må du finne andre ord og metoder for å skape nysgjerrighet. Barnas konsentrasjonsevne kan øves opp, men du kan ikke forvente at de kan konsentrere seg like lenge som voksne.

På korpsøvelsen er det mye som lager lyd. Musikantene ivrer etter å spille mest mulig, og det er fort gjort å spille når man ikke skal. Det er spennende å utforske instrumentet, og det er gøy å treffe igjen venner. Uro på øvelsen kommer oftest av positiv kribling og for lite erfaring. Lag en stram plan, spill mest mulig og snakk så lite som mulig. Det gjelder å aktivisere alle det meste av øvelsestiden. Må du øve på enkelte stemmer, kan de andre dirigere, øve på grep, klappe osv.

Musikk er et effektivt middel for å skape ro:

- Start gjerne øvelsen med oppvarming eller et stykke selv om ikke alle er klare. Da blir det fort orden i rekkene.
- Rytmeherming med kroppen eller stemmen kan være effektivt for å fange alles oppmerksomhet.
- Beskjeder kan sies med tydelig rytme og herming fra musikantene. Bruk håndbevegelser for å vise at de skal herme.

Det vil alltid oppstå ting i løpet av øvelsen, og du trenger derfor andre voksne tilstede. Da kan du fortsette undervisningen selv om et notestativ velter osv. Gjør tydelige avtaler med de voksne om hvem som tar ansvar for hva. Det beste er voksne som hjelper til i det stille. En hånd på skuldra kan være nok påminning for en urolig musikanter.

Barn i aspirantaldre er gjerne positive til at de foresatte er med, men det er ikke like stas når de blir eldre. Det kan det være lurt at alle foresatte ruller som vakter på øvelsen. Da vil de samtidig få en forståelse av hva som skjer i korpset, og bli kjent med barn og voksne.

Undervisningsrommet kan også påvirke musikantenes konsentrasjon. Det optimale er å bruke et rom der det er nok plass, godt lys, bra luft og ikke for mange forstyrrende elementer. Korpsets plassering i rommet har stor betydning. Sørg for eksempel for at musikantene sitter med ryggen til vinduene om det foregår mye utenfor.

Musikalske ferdigheter og progresjon

Aspirant- og juniorperioden bør inneholde arbeid med *alle* grunnleggende musikalske ferdigheter. Det må være sammenheng mellom det musikantene lærer i instrumentalundervisningen og det de lærer i korpset. Helhetlig opplæring med riktig progresjon vil bygge et korps med felles ballast og musikkforståelse. Da vil din opplæring bli mer effektiv, og forståelig for musikanten.

Korpsets og musikantenes utvikling avhenger av en balanse mellom introduksjon av nye elementer og repetisjon. Barn liker repetisjon, og du blir sikkert fortere lei enn barna. Ta utgangspunkt i det musikantene allerede kjenner og innfør nye elementer derfra. Ett trinn av gangen, repetisjon, og arbeid med temaet på ulike måter vil sikre kunnskapen. Det kan være utfordrende å vite når du skal gå videre til neste element, siden læringskurven hos de forskjellige musikantene er ulik.

I den videre teksten kommer det noen tanker og forslag som kan hjelpe deg til å utvikle musikantenes og korpsets ferdigheter. Riktig progresjon og tilpasset opplæring vil gi musikantene kunnskap og verktøy som på sikt gjør dem til selvstendige musikanter. Dette får konsekvenser for ditt repertoarvalg og dine metoder. I noen sammenhenger vil det ikke være mulig å følge den naturlige progresjonen da ulike prosjekt osv. gjør at man må gjøre endringer. Dette går fint så lenge du har oversikt over hva du har jobbet med, og tar igjen det tapte ved en senere anledning.

Du bidrar til musikantens egenutvikling ved å minne på ulike instrumentale aspekter i løpet av korpsøvelsen. Det er ikke sikkert hver enkelt musikanter legger merke til egen fremgang, og derfor må du hjelpe dem til å oppdage små og store fremskritt. Sørg for å ha en god dialog med instrumentallærerne.

Metoder og progresjon i praksis

Det nye aspirantkullet består av barn med svært ulike erfaringer og forutsetninger, både fysisk og psykisk. De fleste har det til felles at de er åpne, nysgjerrige, lærevillige og engasjerte. De nye musikantene vet ofte ikke hva de går til, men gleder seg til å lære å spille et instrument sammen med andre. Dette må du benytte deg av i valg av metoder. Den første opplæringen er avgjørende for musikantenes fremtid. Ansvarer er stort, men se på det som en mulighet til å forme musikantene, og med din kunnskap la dem bli kjent med og like forskjellig musikk.

Læring forsterkes ved at du bruker varierte innfallsvinkler og metoder. Da vil du også lettere skape en vekslende og interessant undervisningssituasjon, og fange flere musikanters oppmerksomhet. Musikantene kan lære gjennom å høre, se, synge, spille, føle og gjøre med hele kroppen.

Musikkens grunnelementer som metode

Arbeidet med musikkens grunnelementer skal hjelpe musikantene til en helhetlig forståelse av musikken. Gjennom konkret arbeid med melodi, rytme, klang, dynamikk, artikulasjon, form og harmoni, får musikantene bred kunnskap om, og et språk for musikken. Innfør begrepene fra starten

av. Barn i aspirantaldren lærer fort, og skolen bruker ord som multiplikasjon og divisjon i lave klassetrinn.

Introduser et element om gangen. Når alle elementene er kjent, kan du ta frem flere samtidig. Hvert element kan fungere som tema for mange korpsøvelser. De bør også brukes som introduksjon til musikkstykkene som spilles. Etter hvert kan du benytte alle elementene til å analysere musikken dere spiller, sammen med musikantene. Slik kan unge musikanter få en helhetlig musikkforståelse.

Klang og intonasjon

Klang og intonasjonsarbeid med nybegynnere kan oppleves som utfordrende, men er likevel viktig å prioritere. Grunnlaget legges helt fra starten selv om musikanten har begrenset kontroll over instrumentet. Jobb alltid med holdning, pust, støtte og lytting. Dette er grunnelementene for å kunne jobbe med klang, klangforståelse og intonasjon. Sang er et godt hjelpemiddel i arbeid med dette, men også relevant i innlæring av andre ferdigheter. Det er fornuftig å synge det som skal spilles, for å bevisstgjøre opplevelsen av det musikantene skal få til på instrumentet. Bruk sang både i oppvarmingen og ved innøving av repertoaret.

Det er viktig at musikantene har klangreferanser å forholde seg til. Bruk gjerne ord og bilder for å konkretisere ulike klanguttrykk. Det vil være lettere å jobbe med god klang og intonasjon etter hvert som musikantene får bedre kontroll over instrumentet, men selv de yngste kan få til ulike klanger som f. eks. å gjøre forskjell på en hard og myk tone.

Puls og rytme

Jobb med musikantenes opplevelse av puls fra starten. Felles oppfattelse av puls bidrar til bedre samspill, og gjøre det enklere å forholde seg til noter og rytmer. De fleste stykkene på dette nivået er bygd over én jevn puls, og rytmen er det som får musikken til å flyte. Forslag til aktiviteter kan være å gå pulsen og noteverdiene sammen rundt i rommet. Dere kan også gå taktarten på stedet der dere sitter, telle, klappe eller synge høyt sammen for å tydeliggjøre pulsen og rytmen.

Teknikk

Musikantenes tekniske utvikling på instrumentet vil komme gradvis gjennom arbeid med stadig større instrumentalregister og vanskeligere noter. De unge musikantene har ikke de samme erfaringene som voksne, og dermed vet de heller ikke hva som er krevende. Vis musikantene hva som er mulig uten å skape forventninger om at det er vanskelig. Barn tør og kan mer enn vi tror. Bidra til at de beholder motivasjonen og evnen til å kaste seg uti det!

Toneomfang/register

Det er naturlig at korpsets ulike instrumenter starter opplæringen på forskjellige toner. Den første tonen avhenger også av hvilken lærebok som benyttes. Skal korpset benytte et felles læreverk, må instrumentallærerne tas med på råd.

Korps starter ofte med tilnærmet b-natura som fellestone eller en kvint med b og f.

Messinginstrumenter er ofte naturlig lyse eller mørke fra starten, og dermed havner noen på f-natura. Det er viktigere at musikantene spiller så naturlig som mulig enn at de starter på samme tone. Når denne tonen er bortimot etablert, er det lurt å velge tonen under i stedet for over. Da er det lettere for flere instrumenter å henge med (gjelder spesielt janitsjarkorps) enn om man går oppover.

Her er det forslag til rekkefølge i utvikling av register for helt nybegynnere i samspill:

1. Få lyd
2. B-natura og evt. f-natura

3. A-natura (under b1-natura)
4. C- og d-natura
5. Ess- og f-natura.
6. G-natura under b-natura
7. Hele b-natura skala
8. Gradvis øke registeret etter hva som er mulig for de ulike instrumentene

Husk at fløyte og horn ofte trenger litt ekstra omtanke for å finne gode toner i starten. Dette gjelder spesielt fra og med pkt. 4 over.

Instrumentene byr på ulike utfordringer til ulike tider, og noe er enklere å få til på et instrument enn et annet. Forklar dette for musikantene og vis eksempler. Barytonene kan etter få øvelser spille hele B-dur natura skala, mens fløytene fortsatt strever med å få lyd. Det er viktig å skape et læringsmiljø som viser forståelse for dette. Med denne innsikten kan musikantene lettere glede seg med og heie på hverandre.

Flerstemt

Lydbildet i starten må være så enkelt og tydelig som mulig for at musikanten skal kunne orientere seg, lære å lytte, spille riktige toner og musisere sammen med andre. Når du etter hvert innfører flerstemmighet, er det en fordel om stemmene er tydelig like eller ulike. Etter hvert kan de flerstemmige utfordringene bli større. Her er et forslag til utvikling av flerstemmighet:

1. Tilnærmet unisont
2. To- og trestemt med lik rytme
3. To- og trestemt med ulik rytme – gjerne basstemme som skiller seg ut
4. Flerstemt med ulik rytme
5. Flerstemt med motstemmer og/eller overstemmer

Musikalske tegn og begrep

La dirigentens slagfigurer, ulike tegn og musikalske uttrykk bli en naturlig del av undervisningen fra begynnelsen. Disse tingene vil være naturlig å lære i løpet av aspirantperioden, og kanskje i denne rekkefølgen:

1. Følge dirigentens tegn
2. Ordene treblås, messing, slagverk og instrumentnavn
3. Tutti/solo
4. Dynamikk – pp, p, mp, mf, f, ff, crescendo og diminuendo
5. Artikulasjon – staccato, legato og marcato
6. Repetisjonstegn
7. Takter, takttall og/eller store bokstaver
8. Telle pauser
9. Da Capo al Fine
10. Opptakt

Musikalitet

Notene og lyden bør helt fra begynnelsen handle om musikk. Få musikantene til å se for seg bilder, historier og kjenne etter hvilke følelser som vekkes når de lytter til musikk. Musikantene kan få i oppgave å fortelle historier og si setninger gjennom musikk, og spille i ulike karakterer.

Gehør og noter

Tradisjonell korpsopplæring er notebasert. Allikevel er det vesentlig at man jobber med lytting helt fra starten, og at musikantene blir bevisst hvilken lyd som kommer ut av instrumentet. Det er det klingende resultatet som er viktig, klanglig, rytmisk og musikalsk. Musikanter som lytter blir flinkere til å justere seg selv og tilpasse seg helheten, og de får større glede av det felles musikalske resultatet.

Det er derfor naturlig å trene evnen ved å starte med å spille på gehør. De ferske musikantene har allerede mye å forholde seg til, så ved å slippe å forholde seg til noter, vil de lettere kunne konsentrere seg om å produsere god klang og holde instrumentet rett. Gehørspill trenger ikke være et hinder for å begynne å leke seg med rytmer og noter. Det er god forberedelse til notelesingen. Start gjerne tidlig med noter, men fortsett å spille på gehør. Gehøret forblir like viktig selv om undervisningen tar i bruk noter.

En ting om gangen

Det kan være vanskelig for en fersk musikanter å lære seg et nytt stykke samtidig som det skal utføres på instrumentet. Igjen er det viktig å undervise med varierte innfallsvinkler og metoder, og samtidig jobbe med en basisferdighet av gangen.

Her er en effektiv metode hele korpset kan gjøre sammen for å lære seg et nytt notebilde:

1. Pek på notene og si rytmen
2. Gjør grep og si rytmen
3. Spill med lyd

Du kan også dele korpset slik at noen gjør punkt 1 og/eller 2, mens andre gjør punkt 3. Slagverkerne kan «luftspille» eller spille på kanten av trommen.

Learning by doing

Jeg hører – jeg glemmer

Jeg ser – jeg husker

Jeg gjør – jeg forstår

Konfucius

Musikk engasjerer hele mennesket og påvirker både kropp og sinn. Man får en dypere forståelse av musikken om man deltar enn om man bare hører. Derfor er opplevelsesbasert innlæring, "Learning by doing", viktig. Det kan være vanskelig å forstå en instruksjon, men hvis noen demonstrerer det først, vil det forenkle læringsprosessen. Full innsikt får man allikevel først når man får prøve selv.

Musikkens grunnelementer kan gjøres på ulike måter. Ved å gjøre/leke dem med kroppen, lærer musikantene bedre enn ved å kun lese, høre og spille. Rytmikk er et tankesett som handler om en måte å forholde seg til musikkundervisning på, og kan være til god inspirasjon i samspill for ferske musikanter. Rytmikkmetoden startet med at Emile Jaques-Dalcroze på slutten av 1800-tallet oppdaget at elevene manglet en indre gehøreropplevelse og levende rytme. Metoden har etter dette utviklet seg videre og er spredt til hele verden. (Metoden er mer vanlig i Sverige og Danmark enn i Norge). I Rytmikk forholder man seg til musikk gjennom lek og aktivitet, og man lærer rytme, tonehøyder og improvisasjon. Metoden har god effekt også på andre områder som skapende evner,

samarbeid, konsentrasjon og kroppsfølelse. Bevegelse gjør oss mer våkne og opplagte, og øker dermed konsentrasjonen.

Læring gjennom lek og aktiviteter

Leken er barnas hjemmebane og har en frigjørende og skapende kraft. Dette er et godt utgangspunkt for kreativitet og læring. De fleste barn opplever lek som positivt, samtidig som de kan mange av lekens uskrevne regler.

Læring gjennom lek gjør kunnskapen lettere tilgjengelig, og bidrar til variasjon, konsentrasjon, forståelse, aktivitet og sosialisering. Lekbaserte aktiviteter er derfor viktige verktøy i musikkopplæringen, og kan brukes som innfallsvinkel og avbrytning i undervisningen. Det er ikke en selvfølge at musikantene kobler kunnskapen de har lekt seg til og spillingen sammen. Du må hjelpe dem å forstå sammenhengen.

Eksempler på temaer hvor læringen kan styrkes gjennom lek:

- Noteverdier
- Puls
- Rytmer
- Dynamikk
- Konsentrasjon
- Stilforståelse

Du kan finne inspirasjon til leker og aktiviteter mange steder. Music Mind Games er et eksempel på gode og systematiske musikkleker som er utviklet for innlæring av musikkteori og gehør.

De første ukene i samspillet

Start fra null på hver eneste øvelse i flere uker. Start øvelsen med lyd, eller en bestemt tone, og bygg ut registeret gradvis. Herming er en effektiv metode for å få alle med, og for å få koblet på musikantenes ører. Bruk instrumentet ditt eller stemmen, og gi dem samtidig et klangideal å strekke seg etter. Korpset kan herme rytmer og korte trinnvise motiver. Etter hvert kan du bruke flere ulike rytmer, toner og intervaller. Gjenta enkle gehørspillsanger, og bygg opp et lite repertoar av lette sanger som blir vedlikeholdt. Disse kan komme til nytte på konserter og i innlæring av basisferdighetene.

Etter hvert som ukene går, bruker du mindre tid på de enkleste elementene. Da tar denne delen av øvelsen mindre tid, men for musikantene er det avgjørende å få spille ut, ha overskudd og en viss kontroll. Ved å jobbe på denne måten henger flere musikanter med lenger, men samtidig er det viktig å gi ekstra utfordringer til de musikantene som trenger det.

Her er noen idèer til hva du kan gjøre de første ukene:

- Lag lyd – hvilken lyd har de ulike instrumentene?
- Herme rytmer.
- Spill 1-tonesanger.
- Benytt ”spillesanger” der man synger noe og spiller noe. Da kan dere få til flere stykker med få toner.
- Herme melodiske motiver som utvides etter hvert som registeret til musikantene blir større.
- Jobb med klang.
- Bruk dynamikk og kontraster.

- Lag musikk og lyder til historier.
- Spill noen låter med cd-komp.
- Gjør kroppsbevegelser samtidig med spillingen. Dette gir ekstra krydder til repetisjonene.
- Gjør musikkleker som Tampen brenner, Haien kommer osv.

Repertoar

Repertoaret er ditt viktigste undervisningsverktøy. I arbeid med ferske musikanter er det viktig at du tenker progresjon når du velger repertoar. Sett derfor opp repertoaret for sesongen slik at undervisningen ivaretar musikantenes utvikling. Innøving av musikk tar tid. Det er derfor fornuftig å se på hvilke stykker som kan brukes flere ganger. Tenk kvalitet fremfor kvantitet både i repertoarvalg og i innstudering. Korpset kan godt lære et stykke i september som skal ligge i marsjmappa til våren. Du former musikantene gjennom ditt valg av repertoar.

Valg av repertoar

Du må jobbe med stykker der musikantene har noe å strekke seg etter, samtidig som du opprettholder mengdetreningen med enklere stykker. Prima vista-spill er bra for å trene notelesing, men må legges på et veldig enkelt nivå i aspirantkorps. Hjelp musikantene til å ta i bruk det de kan av kunnskap om noteverdier osv.

Velg variert repertoar som inneholder ulike stiler og taktarter, og som samtidig gir gode muligheter for arbeid med de ulike basisferdighetene. Det er ikke uvanlig at musikanter bare har spilt stykker i 4/4 og 2/4 før de starter i hovedkorpset, men ferske musikanter kan fint spille i 3/4 også. En naturlig innføring av nye taktarter, musikkbegrep osv. gjør at det meste læres uten problemer.

Stemmenes layout er viktig for ferske musikanter. Større noter med god avstand mellom systemene fungerer bedre enn vanlige (og små) noter.

Forlagenes lytteeksempler er ofte spilt inn av profesjonelle korps. Dermed låter de fleste stykkene bra, uavhengig av håndverket. Les partitur og stemmer, og sjekk at tonene er i riktig register for ditt korps, at musikantene kan mestre sine stemmer, og at korpset kan lære noe av å spille stykket.

Konsserter og fremføringer

Du må sørge for at du har et passende antall konsserter og oppdrag å jobbe mot. Husk at det skal mye øvetid til for hvert minutt repertoar for ferske musikanter. De fleste nybegynnerstykker varer bare noen sekunder, og du må være kreativ i å benytte materialet på best mulig måte. Du kan variere et stykke på mange måter ved å bruke ulik dynamikk, solister og forskjellige instrumentgrupper. Dermed kan et kort og enkelt stykke bli til et lengre og variert stykke.

Du og musikantene kan lage historier eller benytte historier og eventyr som allerede finnes. Legg til lyder og musikk underveis i historien, og så kan det hele rammes inn av et stykke først og sist. På enkelt vis har du dermed en hel liten forestilling som kun trenger en forteller for å fungere. Kanskje kan fortelleren være deg eller en musikanter?

Du kan også variere konserten med å presentere solister og instrumentgrupper.

Praktiske forberedelser

Det er viktig at konserten eller oppdraget blir en positiv opplevelse for musikanten. Mye vil være ukjent for en fersk musikanter, og derfor må du planlegge det som kan planlegges.

- Ha en plan for hvor musikantene skal pakke opp
- Husk oppvarming
- Del ut konserttrekkfølgen
- Del tanker og kunnskap med flere og sørg for gode hjelpere
- God planlegging skaper ro for både deg og musikanter

Samarbeid med hovedkorpset

Det er viktig at musikantene opplever musikalsk og sosialt fellesskap med hovedkorpset. God kontakt vil bidra til den musikalske utviklingen og den sosiale tryggheten.

Hvis korpsene øver på samme tid og samme sted, vil mye av sosialiseringen gå av seg selv og organiseringen vil bli enklere. Samtidig får nye korpsforeldre kontakt med de mer erfarne. Hvis dette ikke er mulig, må korpset sørge for regelmessige musikalske og sosiale møter. Spill sammen, spill for hverandre og lek sammen. Aspirantenes motivasjon øker når de får spille med, høre på og lære sammen med hovedkorpset. Det unike med skolekorps som aktivitet, er aldersspennet og at gutter og jenter spiller sammen. Bruk dette som en ressurs til fellesskapsopplevelser.

Enkelte musikkstykker har egne stemmer for aspirantene, men det kan hende du må lage egne aspirantstemmer til hovedkorpsets stykker hvis aspirantene skal være med. Velg stykker der det er lett for aspirantene å underbygge viktige toner og temaer. Sjekk partituret for toner innenfor aspirantregistret. Du kan også lage en gehørspillstemme med gjentakende rytmiske temaer. Musikken må gjerne inneholde ulikt melodisk materiale, men det er viktig at stykket totalt sett er ryddig og oversiktlig. Aspirantene må ikke spille hele tiden, og kanskje passer det å legge inn noen kroppsbevegelser der de ikke spiller.

Eldre nybegynnere

De fleste som melder seg inn i korps er ganske unge, men det hender at en og annen begynner senere enn normalen. I korps er dette fullt mulig – det gjelder bare å tilrettelegge litt ekstra for den det gjelder. Aktivitetene du har lagt opp for 8-åringene er kanskje ikke like morsomme for en 13-åring? Ha dialog med musikanten og vis at du forstår at musikanten er i en annen aldersgruppe. Det vil være naturlig at denne musikanten følger et annet opplæringsløp enn de yngre musikantene, og at vedkommende vil komme raskere inn i hovedkorpset. Eldre nybegynnere er ofte motiverte og forstår bedre at resultat avhenger av innsats. Samtidig er de kanskje mer kritiske til egne evner. Opplæringsløpet bør derfor formes i dialog med musikanten, instrumentallærer og foresatte.

Referanser

- Bjarne Isaksen (red.): Musikk med leik, leik med musikk (Universitetsforlaget 2009)
- Norges Musikkorps Forbund: Fremtid med musikk i fokus (Handlingsplanen 2014-2018)
- Norges Musikkorps Forbund: Dirigentnettverket for skolekorpsdirigenter 2013-2015 (Sluttdokument)
- Eva Nivbrant Wedin: Spela med hela kroppen (Gehrmans Musikförlag 2012)
- Tone Ophus: Sang, spill og sprell 1, Sang rytmikk og bevegelse 6-13 år (Norsk Noteservice as 2014)
- Music Mind Games: www.musicmindgames.com